

KAPITEL 9

Det politiske liv var på den tid i Danmark i en højere udvikling med sine gode og sine slemme sider. Veltalenheden, der før halvt ubevidst havde øvet sig på filosoffens vis med at tage småsten i munden, hverdagslivets småsten, bevægede sig nu friere med de større interessers.

Jeg følte imidlertid ingen evner og ingen nødvendighed til at blande mig i sligt, ligesom jeg tror, at i vor tidsalder politikken er en stor ulykke for mange digtere. Fru politika er den Venus, som lokker dem i sit bjerg, hvor de gå til grunde. Det går med disse digteres sange som med døgnblade, de gribes, læses, opløftes og – glemmes.

I vor tidsalder vil alle regere, subjektiviteten gør sin magt gældende; men de fleste huske ikke på, at meget, der lader sig teoretisk tænke, lader sig derfor ikke praktisk udføre; man glemmer, at det ser anderledes ud set oppe fra træets top, end neden fra dets rod.

Hvem, som drives af en ædel overbevisning, fyrsten såvel som manden af folket, hvem, som kun vil det bedste og har evner dertil, for ham bøjer jeg mig. Politik er ikke min sag, der kan jeg intet udrette; Gud har givet mig en anden opgave, jeg følte og føler det.

Jeg mødte hos, hvad man kalder landets første familier, en del venlige, hjertelige mennesker, der skattede det gode hos mig, og tog mig i deres kreds, lod mig i deres rige sommerliv tage del i deres lykke; jeg kunne der – uafhængig – ret overgive mig til naturen, til skovensomhed og herregårdsliv; der levede jeg først ret ind i dansk natur, der digtede jeg de fleste af mine eventyr og senere romanen ”De to Baronesser”, ved de stille søer inde i skovene, på de grønne græsmarker der, hvor vildtet sprang forbi og storken gik på sine røde ben, hørte jeg ingen politik eller polemik, hørte ingen tale efter Hegel; naturen om mig og indeni mig prædikede mig min mission.

Ved baronesse Stampe på Nysø blev jeg indført hos familien Dan-

Den tyske filosof Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831). Hans antagelse er, at tilværelsens inderste væsen er af åndelig karakter. Verdensaltets fornuft udvikler sig dialektisk i en trehed af tese, antitese og syntese. For Hegel er det filosofiens opgave at erkende denne udvikling.

neskiold på Gisselfeld. Julefesten her på den gamle, klosterlige gård var så nordisk herlig, den gamle grevinde Danneskiold en kærlig, fortræffelig dame; jeg var ikke her et fattigt barn af folket, nej, en venlig modtaget gæst; nu skygger bøgetræerne over hendes grav derude ved skoven i den venlige natur, hvormed hendes hjerte var beslægtet.

Fra Gisselfeld kom jeg til det prægtige, hyggelige Bregentved, hvor daværende finansminister grev Wilhelm Moltke og hans afdøde kærlige, velsignede hustru indbød mig. Den gæstfrihed, jeg her har fundet, det lykkelige husliv, jeg her har levet ind i, har kastet solskin i mit liv.

Under forskellige og længere besøg på Nysø førte jeg et lykkeligt samliv med Thorvaldsen, for hvem et atelier var bygget der i haven; jeg lærte ret at kende ham, som kunstner og menneske; det var mig en højst interessant tid, den jeg nærmere vil komme til at omtale.

Hele denne leven ind i forskellige kredse blev af stor indvirken på mig, hos fyrsterne, hos adelen og hos den fattigste i folket har jeg fundet det ædle menneskelige beslægtet; i det gode, i det bedste, ligner vi alle hinanden.

Den meste tid tilbragtes imidlertid i København i excellencen Collins hus; hos hans gifte sønner og døtre, hvor en børnekreds voksede op, groede jeg også fast; med den geniale Hartmann blev venskabet fastere, hans sjæl- og livfulde kone tryllede et hjem der, så velsignet, så solbelyst; selv var hun en ildfuld, genial og dertil forunder-

Baronesse Christine Stampe (1819-1877, billedet), der introducerede H.C. Andersen til familien Danneskiold på Gisselfeld. – Den "gamle grevinde" var Louise Danneskiold-Samsøe (1796-1867).

Statsmanden, lensgreve Adam Wilhelm Moltke (1785-1864). – Bregentved, der er en gammel sædegård, ligger tre km øst for Haslev.

lig naiv elskelig natur.

Excellencen Collin var i det praktiske liv min rådgiver, Ørsted blev det ved ethvert nyt arbejde, og mere og mere nærmede vi os og forstod hinanden; hans indflydelse på min natur, og hans betydning for mig, vil jeg senere få lejlighed til endnu mere at udtale.

Imidlertid var teatret hver aften – om jeg tør kalde det så – min klubsal; der søgte jeg stadigt hen. Netop dette år havde jeg fået min plads, i det såkaldte ”hofparket”, der da kun ved en jernstang skiltes fra det øvrige første parket; dengang var den lov, at hver forfatter, som gav et stykke for scenen, fik derved friplads i parterret, 2 stykker gav ham andet parket og 3 førte ind i hofparkettet, naturligvis måtte det være 3 hele aftenstykker eller så mange små, at de, lagt sammen, kunne udfylde hele 3 aftenforestillinger; og så fik man adgang til den del i parkettet, hvor kongen gav pladser til sine kavalerer, diplomater og første embedsmænd.

Man fortæller, at da en digter, som dengang var skuespiller, ved sine dramatiske arbejder fik rettighed at komme her, blev der sagt til ham: ”Ja, De må jo have den plads, men vær nu beskeden, der kommer så mange fornemme folk”.

Jeg opnåede også denne ære; her var dengang Thorvaldsen, Weyse, Oehlenschläger og flere. Thorvaldsen ville gerne, at jeg skulle sidde hos ham, tale med ham og give ham besked om et og andet, og jeg var, medens han levede, gerne der ved hans side; også Oehlenschläger blev tit min nabo, og mangen aftenstund – ingen drømte vist derom – gik, når jeg sad hos disse store, en from ydmyghed gennem min sjæl, mit livs forskellige perioder foresvævede mig, fra den tid, jeg sad på bageste bænk oppe i figurantindernes loge i 3. etage, fra den tid, jeg barnagtig overtroisk knælede i mørket deroppe på scenen og læste mit Fadervor, netop ud for den plads, hvor jeg nu sad blandt de første, de betydeligste mænd.

Dersom nogen landsmand da fra sit sæde har tænkt og dømt, ”der står han tæt ved de to store og er hovmodig og stolt”, han vil nu af min bekendelse se, hvor urigtig han har dømt mig. Ydmyghed gennemtrængte mig, og fra mit hjerte løftede sig til Gud bønner om kraft til at fortjene min lykke; Gud, lad mig altid beholde disse følelser! Thorvaldsen og Oehlenschläger så jeg her hver aften, begge have vist mig venskab, begge hører til de betydeligste stjerner på Nordens horisont; deres afspejling i – og om mig – kan jeg her fremhæve.

Der var i Oehlenschlägers personlighed, når man ikke mødte ham i en stor kreds, hvor han var stille og tilbagetrædende, noget så åbent, så barnligt, at man måtte slutte sig til ham. Hans betydning for nationen, for hele Norden, er bekendt, han var en af de ægte fødte digtere, evig